

AVRASYA
İNCELEMELERİ
MERKEZİ
CENTER FOR
EURASIAN STUDIES

ATAA: ABD BAŞKANI BİDEN 1915 OLAYLARINI SOYKIRIM OLARAK NİTELENDİRMEKLE AMERİKAN ANAYASASININ DÖRT MADDESİNİ İHLÂL ETMİŞTİR

27.04.2023

AVİM'in Notu: 18 Nisan 2023te Türk Amerikan Dernekleri Meclisi (ATAA) ABD Başkanı Joe Bidena mektup göndererek, Başkan Bidenın 24 Nisan 2022de yayınladığı Ermenilerle ilgili soykırım bildirisinin içeriği ve sonuçları hakkında Türk Amerikan toplumunun itirazlarını ve endişelerini dile getirmiştir. Söz konusu mektup tüm ABD Kongresi üyelerine de iletilmiştir. Mektup, Başkan Bidenın 24 Nisan 2023te yayınlaması beklenen soykırım bildirisinden birkaç gün önce teslim edilmiş, böylece Başkana ve diğer Amerikalı siyasetçilere tarihi meselelerde Amerikalı Türklerin haklarını ve onurlarına saygı gösteren daha adil bir tavır sergilemeleri çağrısı yapılmıştır. Ancak Başkan Bidenın 24 Nisan 2024 soykırım bildirisini, kendisinin akılsız iç ve dış politika gündemi uğruna Amerikalı Türklere karşı ayrımcı politikalar ve karalayıcı söylemler sürdürmekte kararlı olduğunu ortaya koymaktadır.

Türk Amerikan Dernekleri Meclisi (18 Nisan 2023)

Başkan Joe Biden

The White House

1600 Pennsylvania Avenue, N.W.

Washington, DC 20500

KONU: BAŞKAN BİDEN 1915 OLAYLARINI SOYKIRIM OLARAK NİTELENDİRMEKLE AMERİKAN ANAYASASININ DÖRT MADDESİNİ İHLÂL ETMİŞTİR

Sayın Başkan,

Türk Amerikan toplumunun temsilcileri olarak bizler, bu mektubu Osmanlı İmparatorluğunun 1915te Ermeni vatandaşlarına soykırım yaptığını iddia ettiğiniz o talihsiz 24 Nisan 2022 tarihli mesajınızdan duyduğumuz derin hayal kırıklığını ve üzüntülerimizi ifade etmek için kaleme aldık. Bu iddianız hukuki yollardan veya tarih araştırmaları ile hiçbir zaman ispat edilememiştir.

Sayın Başkan, Syracuse Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu ve Senatoda Adalet Komisyonunun 16 yıllık kıdemli üyesi ve başkanı olarak, hukukun üstünlüğü konusunda ne kadar bilgili, saygılı ve hassas olduğunuzu biliyor ve bununla gurur duyuyoruz. Üstelik, yeni seçilmiş Başkan olarak, o

muhteşem devir-teslim töreninde Amerikan Anayasasını korumak, gözetmek ve savunmak için büyük bir ciddiyetle yemin ettiniz. Bütün bunlara rağmen, Sayın Başkan, Amerikan Anayasasının en az dört maddesini ihlâl ettiniz.

24 Nisan mesajınızın Amerikan Anayasasının adil olma prensibiyle ters düştüğüne inanıyoruz.

Birinci ve ikinci ihlâller adil olmanın temel prensipleri ile, üçüncü ve dördüncü ihlâller ise, özellikle Türk Amerikalıların adil yargılanma hakkı ile ilgilidir.

~~Birinci ihlâliniz, Amerikan Anayasasının altıncı maddesi ile ilişkilidir~~ ki bu madde Senatonun kabul ettiği uluslararası anlaşmaları Amerikanın iç hukuku haline getirir. İşte Anayasanın bu maddesinden kısa bir alıntı:

...Bu Anayasa ile ona uygun olarak yapılmış Amerikan yasaları ve Amerikanın yetkisi ile yapılmış ve yapılacak tüm uluslararası anlaşmalar Amerikanın en üst yasası olacaktır; Anayasada veya Eyalet yasalarında aksine bir hüküm olsa bile bütün eyaletlerdeki tüm hakimleri bağlar...

Evrensel bir suç olan "soykırım, Birleşmiş Milletler (BM) Soykırımı Önleme ve Cezalandırma Sözleşmesi tarafından yasalaştırılmış, 1948 yılında üye devletlerin onayına sunulmuş ve yeterli onay sayısına ulaşıncaya 1951 yılında devreye girmiştir. Türkiye 1950 yılında onay vermiştir.

Bu sözleşme, Senatonun 11 Kasım 1988de kabul etmesiyle, Amerika Anayasasının altıncı maddesi uyarınca, Amerikanın iç hukuku haline gelmiş olup, soykırım suçlarını düzenler. 1987 Soykırım Sözleşmesini Uygulama Yasası (Proxmire Yasası) isimli bu yasa 100-606 nolu KAMU YASASI olmuştur. Sayın Başkan, bu yasanın gerçekleşmesine yol açan tasarının altında bizzat sizin imzanız vardır.

140 devletin kabul ettiği ve zorlayıcı, en üst, ve itiraz edilemez yasa anlamına gelen "jus cogens" niteliği kazanmış olan söz konusu 1948 sözleşmesi, bir eylemin soykırım olarak kabul edilebilmesi için, olmazsa-olmaz, şu koşulların yerine getirilmesini emretmektedir:

- Eylemle ilgili davanın **yetkili bir mahkemede** görülmesi;
- Eylemin maddi (**actus reus**) ve manevi (**mens rea**) yönlerinin ispat edilmesi;
- Eylemin özel bir kasıtle (**dolus specialis**) yapılmış olduğunun kanıtlanması.

Osmanlı İmparatorluğu veya yöneticileri hakkında böyle bir yargılama yoktur ve hiçbir yetkili mahkemeden soykırım suçu işlendiğine dair bir hüküm bulunmamaktadır. Bu durumda, çok net ifade edelim ki, sizin 24 Nisan mesajınız Amerikan Anayasasına, Amerikan iç hukukuna, ve uluslararası yasalara tamamen aykırıdır.

~~İkinci ihlâliniz, Amerikan Anayasasının Birinci Maddesinin Dokuzuncu fıkrasınca, güvence altına alınmış olan hukukilik prensibi ile ilgilidir.~~ Bu bölüm, makabline şamil yasalar (**ex post facto laws**) yapılamayacağını ve kimsenin böyle yasalarla **geriye dönük olarak yargılanamayacağını** teminat altına almıştır. İşte Anayasanın bu maddesinden kısa bir alıntı: *□□□ şüpheliyi muhakemesiz olarak vatan hainliği veya ağır bir suçtan suçlu bulan (*Bill of Attainder*) veya geriye dönük olarak yargılama yapan (*Ex post facto laws*) yasalar yapılamaz...

Anayasanın bu maddesine göre işlendiği tarihte suç sayılmayan bir eylem, daha sonra çıkarılan yeni bir yasa ile suç haline getirilemez. Soykırım 1915te ne sözcük ne de kavram olarak bulunmamaktaydı. İlk defa 11 Aralık 1946da BM Genel Kurul dokümanında suç olarak tarif edilmiş ve 9 Aralık 1948de de BM Genel Kurulu tarafından yasa olarak düzenlenmiştir (*codified*). 1948deki Soykırım kavramını geriye dönük işleterek 1915 olaylarını yargılamak mümkün

değildir. Bu nedenle, Sayın Başkan, 24 Nisan mesajınız şüphesiz Amerikan Anayasasının Birinci Maddesinin Dokuzuncu fıkrasının metnine ve ruhuna tamamen aykırıdır.

Üçüncü ve dördüncü ve en önemli ihlalleriniz ise, Türk-Amerikalıların, Amerikan Anayasasının beşinci ve onördüncü değişiklikleri (amendments) ile güvence altına alınmış olan, adil yargılanma hakkı (Due Process Rights) ile ilgilidir.

Amerikan Anayasası sadece bir emri iki defa yazmıştır. Beşinci Değişiklik (**Fifth Amendment**) federal hükümete *adil yargılama olmadan hiçbir kimse yaşamından, özgürlüğünden, malından ve mülkünden mahrum bırakılamaz* emrini vermektedir. 1868de yasalaşan On dördüncü Değişiklik (**Fourteenth Amendment**) bu sözcüklerin tıpatıp aynısını kullanmıştır ve o yüzden de adil yargılanma hakkı şerhi ya da hükmü (**Due Process Clause**) olarak anılır ve tüm eyaletlerin hukuki yükümlülüğünü tarif eder. Bu demektir ki hükümet bireyleri temel haklarından mahrum bırakmadan önce adil süreçleri uygulamak ve bireylerin hukuki haklarına saygı göstermek zorundadır. On dördüncü Değişiklik bu anayasal korumayı tüm eyaletlere zorunlu kılar ve ırkı, etnik kimliği ve cinsi ne olursa olsun her bireyin adil yargılanma hakkı olmasını güvence altına alır. Bu durumda, şuna kuvvetle inanıyoruz ki, Türk Amerikalıların adil yargılanma hakkı göz ardı edilmiştir. Bizler, sizin tarihi gerçeklere dayanmayan ve hukuki temelden yoksun 24 Nisan mesajınız ile aynı fikirde olmadığımızı mümkün olan en kuvvetli bir dille ifade etmek isteriz. Bu mesajınız ardındaki güdünün, Amerikadaki Türk Amerikalıların esenlik, güvenlik ve mutluluğunu feda etmek pahasına ve yalnızca güçlü Ermeni lobisinin gözünde politik popülerlik kazanmak olduğuna inanıyoruz.

1915 olaylarının Ermeni Soykırımı olduğu iddianızın, Türk ve Ermeni kökenli Amerikan vatandaşları arasındaki hukuki süreçlerde adil ve tarafsız olma gereksinmelerini olumsuz olarak etkileyeceği noktasında derin endişeler taşımaktayız.

Önemle not edilmelidir ki, 1915 olayları ve ardındaki gerçekler konusunda sesi giderek daha gür çıkan Türk Amerikan toplumu, uzun zamandır Ermeni tarafının tek taraflı ve uyduruk söylemleri ile gölgelenen Türk görüşlerini ve perspektifini anlatarak Amerikan kamuoyunu eğitmeyi amaçlamaktadır.

Tarafsız tarihçilerin güvenilir tarihi araştırmalara dayanarak desteklediği doğru tarihin gittikçe artan görünürlüğü ve halk arasındaki farkındalığı, maalesef nefret suçlarında ve terörizmde artışlara neden olmuş ve Türk Amerikalıların bazı köktenci Ermeniler tarafından zulüm görmesine yol açmıştır. 24 Nisan mesajınız, istemeden bile olsa, nefret suçlarını işleyenlere desteklemiş olabilir ve nefret suçu şüphelilerini dava etme süreçlerinde adil ve tarafsız olmayı olumsuz etkileyebilir. Nitekim, 24 Nisan mesajınızdan cesaretlenen ve sözde Ermeni soykırımının intikamını almaya yeltenen Ermeni ırkçılar, Türk Amerikalılara tehditler savurmuş, onlara bedensel zararlar vermiş, mal ve mülklerini kırıp dökmüştür. Sayın Başkan, özellikle Ermenilerin yoğun olarak yaşadığı Kaliforniyada, Türk Amerikalıları hedef alan nefret suçlarını, zorbalıkları ve sataşmaları incelemenizi istirham ediyoruz.

Adalet, eşitlik ve adil yargılanma prensiplerine değer veren bir toplum olarak, biz Türk Amerikalı kökenli halk, sizden 24 Nisan mesajınızı **tekrar gözden geçirmenizi** ve 1915 olaylarının doğru anlaşılması için, **daha dengeli** adımlar atmanızı rica ediyoruz. Etnik kökeni ve mazisi ne olursa olsun, tüm bireylerin yasalar karşısında adil ve tarafsız muameleyi hak ettiğine inanıyoruz.

Sayın Başkan, 2020 seçim kampanyanızda çok sayıdaki benzer söylemlerinizi takiben, **uzun zamandır çürütülmüş politik bir iddia olan Ermeni Soykırımını**, yalanlanması mümkün olmayan tarihi bir gerçek olarak öne sürdünüz. Bu mesajınız, Türk Amerikalıları haksızca ve gerçeklere aykırı olarak, **cezalandırılmayı hak eden kötü bir toplum olarak damgaladı ve lekeledi**. 24 Nisan 2022 mesajınızla yaptığınız, Amerikan Anayasasına ve iç hukukuna göre, tam

bir yargısız infazdır (**extrajudicial execution**).

24 Nisan 2022 mesajınız pedagojik olarak da hatalıdır, çünkü Ermeni Soykırımı tezine şüphe ile bakmak için elimizde yetkili bir mahkeme hükmünün olmaması da dahil, çok çeşitli nedenler vardır. Bütün bunlara ek olarak, 24 Nisan 2022 mesajınız, Ermeni Soykırımına karşı görüşlerin **acık ve dürüst tartışma ortamını boğmakta, görüş ayrımcılığı yapmakta** ve bu suretle Amerikan Anayasasındaki ifade hürriyetini emreden Birinci Değişiklikle (**First Amendment**) çatışmaktadır.

Sayın Başkan, 24 Nisan mesajınız, soykırımın gerçekleşmiş olduğu gibi çok yanlış bir görüşü peşinen kabul ederek, akademik özgürlüğün kısıtlanmasına neden olacaktır. Halbuki birçok önemli ve saygın bilim insanının araştırmaları ve çalışmaları, soykırım iddialarının uydurma ve saptırılmış tarihten ibaret olduğunu açıkça göstermiştir. Örnek vermemiz istenirse, Princeton Üniversitesinden Bernard Lewis, Massachusetts Amherst Üniversitesinden Gunter Lewy, Louisville Üniversitesinden Justin McCarthy ve daha birçok profesörün yapmış olduğu son derece ciddi ve ayrıntılı bilimsel çalışmalar, kitaplar ve makaleler, soykırım suçunun oluşmadığını ve işlenmediğini ortaya koymaktadır.

Karşı görüşler eğitim dünyasında çok kıymetlidir, çünkü onlar yalanları açığa çıkarır, yarı-doğruları düzeltir ve tam doğruları test ederek daha da kuvvetlendirir. Ancak sizin 24 Nisan mesajınız bütün bunları durdurur, eğitim ve gerçekler büyük zarar görür ve sonunda önyargılarla algılar hakimiyetlerini sürdürür.

Sayın Başkan, size kendi sözlerinizi hatırlatmak isteriz: *Amerika bir fikirdir. Her ordudan kuvvetli, her okyanustan büyük, her diktatör ve zalimden daha güçlü bir fikir. O fikir, dünyadaki en umutsuzlara bile umut verir, herkese saygınlıkla muamele edilmesini garantiler ve nefrete asla güvenli bir liman sağlamaz* *Sayın Başkan, Türk-Amerikan kökenli halk olan bizlere saygınlıkla muamele edilmiyor. Maalesef, 24 Nisan mesajınız nefrete güvenli bir liman sağlıyor ve barışın inşasına yardım etmiyor, çünkü K-12 okullarına giden çocuklarımıza zorbalık taslanması ve sataşılması başladı bile.

Hepsinden önemlisi, Sayın Başkan, Türkiye ve Ermenistanın kuracağı ve Ankara ile Erivanın seçeceği Tarihçi ve Hukuk Bilimcisi üyelerden oluşan bir **Ortak Tarih Komisyonu** inisiyatifine destek vermenizi ıstırham ediyoruz. Bu girişimin gerçekleşmesine içtenlikle katkı vereceğinizi ümit ediyoruz.

Tabii bu girişimin başarılı olması için tüm milli arşivlerin bilimsel araştırmalara açılması gerekir. Osmanlı İmparatorluğunun ve Türkiyenin tüm arşivlerinin 1980lerden beri açık olmasına rağmen, **Ermeni arşivleri soykırım iddialarını eleştirenlere kapalıdır.**

Bu, Büyük çapta Birinci Dünya Savaşı müttefiklerinin yaptığı savaş propagandasına dayanan asılsız ve basmakalıp soykırım iddialarından etkilenen kişilerce **Türk Amerikalılara karşı sürdürülen etnik ve dini önyargıların ve ayrımcılığın sona ermesi için tek yol budur.**

Sayın Başkan, soykırım iddialarını araştırmak için kurulacak bir **Türk-Ermeni Ortak Tarih Komisyonu**, bizleri ileri götürecek olan samimi, dürüst, ahlaklı, mantıklı ve etkili tek yaklaşımdır. Basmakalıp önyargının ve karalamanın değil, araştırma ve diyalogun **barışa, uzlaşmaya ve memnuniyete** doğru giden yolu inşa edebileceğine inanıyoruz.

Saygılarımızla,

Mazlum Koşma (Başkan)

Dr. Bülent Başol (Mütevelli Heyeti Başkanı)

Prof. Dr. Ülkü Ülgür (Kurucu Başkan)

Ergün Kırlikovalı (Geçmiş Dönem Başkanı)

Kaynak/Source: